

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		
		59-11-2024 19 беттің 16еті

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пәні: «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»

Пән коды: DNAAA 4302

БББ атауы және шифры: 6B10105 - «Қоғамдық денсаулық сақтау»

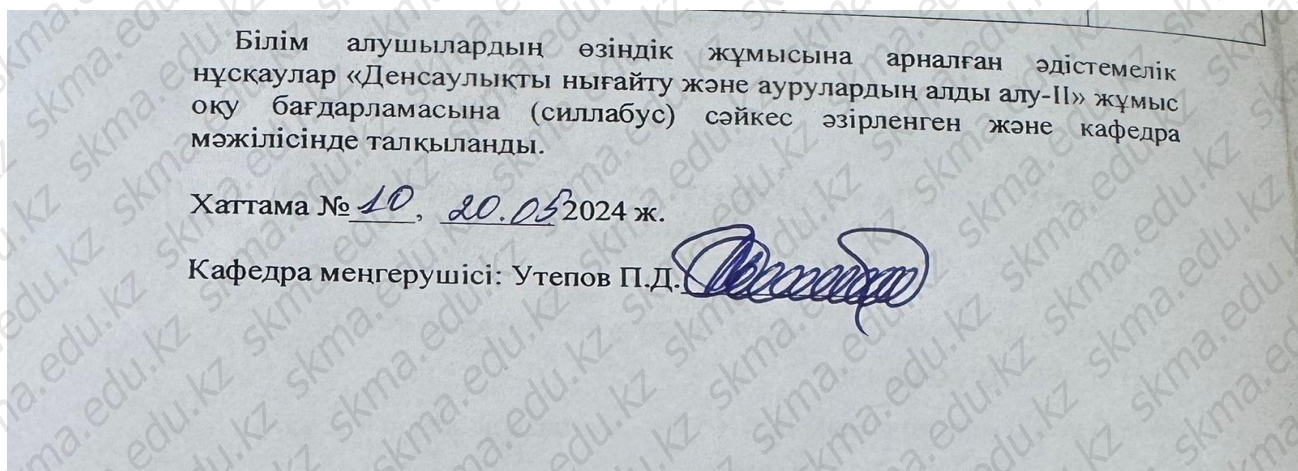
Оқу сағаты/ кредит көлемі: 150 сағат / 5 кредит

Оқу курсы мен семестрі: 4 - курс, 8 - семестр

Білім алушылардың өзіндік жұмыс көлемі: 100 сағат

Шымкент, 2024 жыл

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		
		59-11-2024 19 беттің 2беті

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11-2024 19 беттің 3беті
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	

№1.

1.Тақырыбы: Аурулардың алдын алу, оның ішінде денсаулық бұзылыстарын ерте анықтау.

2. Мақсаты: халықтың денсаулығын бағалау үшін аурулардың алдын алу әдістерін, түрлерін зерделеу.

3. Тапсырмалар:

№1.Бастапқы және қайталама профилактиканы сипаттаңыз.

№2. Халықтың медициналық-гигиеналық қолдауын талдаңыз.

№3.Денсаулықтың бұзылуын ерте анықтау әдістерін зерттеп, талдаңыз.

№4.«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы»Қазақстан Республикасының Кодексіні оқып шығыңыз.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі- 1-2 күн.

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. Алдын алу түрлері туралы айтыңыз.

2.Халықтың денсаулығының бұзылуын ерте анықтау әдістерін талдаңыз.

3. Қоршаған ортаның қауіп факторларына гигиеналық баға беріңіз.

4. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіні түсіндіріңіз.

№2

1.Тақырыбы: Профилактикалық бағдарламаларды құрастыру қағидалары.

2. Мақсаты: халықтың денсаулығын нығайту және қорғау мәселелері бойынша профилактикалық бағдарламалар жасау дағдысын қалыптастыру.

3.Тапсырмалар:

№1.Әр түрлі деңгейдегі профилактикалық бағдарламаларды қалыптастыру принциптері мен ерекшеліктерін зерттеу.

№2.Денсаулықты нығайту және жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың алдын алу саласындағы профилактикалық бағдарламаларды бағалау.

№3.Халықтың денсаулығын сақтау саласында жүзеге асырылып жатқан мемлекеттік алдын алу бағдарламалары туралы айтып беріңіз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11-2024 19 беттің 4беті
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзім і- 2 - күн.

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1.ҚР-да халықтың денсаулығын сақтау саласында жүзеге асырылып жатқан мемлекеттік алдын алу бағдарламалары туралы айтып беріңізші.

2.Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу саласында қабылданған профилактикалық бағдарламалардың іске асырылуын бағалау туралы түсіндіріңіз.

3.Әртүрлі деңгейдегі профилактикалық бағдарламаларды қалыптастыру принциптерін түсіндіріңіз.

4. Тәжірибеде денсаулықтың бұзылуын ерте анықтауда қолданылатын әдістерді тізімдеңіз.

№3

1.Тақырыбы: Алғашқы медициналық-санитариялық көмекте медициналық профилактиканы ұйымдастыру. Егде жастағы тұрғындарды медициналық және санитариялық-эпидемиологиялық қамтамасыз ету.

2. Мақсаты: бастапқы буындағы медициналық профилактиканы және егде жастағы халықты санитариялық-эпидемиологиялық қамтамасыз етуді бағалау.

3.Тапсырмалар:

№1.Денсаулық сақтаудың бастапқы бөлімінде медициналық профилактиканың объектісін, міндеттерін және күтілетін нәтижелерін сипаттаңыз.

№2.Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2021 жылғы 22 ақпандағы "2025 жылға дейін" Белсенді ұзақ өмір сүру"аға буын азаматтарының жағдайын жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту туралы"№ 47 бұйрығымен танысыңыз.

№3.ҚР-дағы қарттарды санитариялық-эпидемиологиялық қамтамасыз етудің жай-күйін бағалаңыз.

№4.Егде жастағы адамдардың денсаулығын нығайту шараларын ұсыныңыз.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11-2024 19 беттің 56еті
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі - 3-күн.

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. Аурулардың алдын алудағы Денсаулық сақтау жүйесінің негізгі буынындағы негізгі мақсаттар мен міндеттер мен функцияларды айтыңыз.
2. Аурулардың алдын алуда денсаулық сақтау жүйесінің бастапқы буынында қолданылатын заманауи технологияларды тізімдеңіз.
3. "Белсенді ұзақ өмір сүру" ұғымына анықтама беріңіз.
4. Егде жастағы халықтың денсаулық жағдайы және медициналық көмек.
5. 2025 жылға дейінгі "Белсенді ұзақ өмір сүру" Ұлттық жоспары негізінде аға буын азаматтарын сауықтырудың аймақтық жоспарын жасаңыз".

№4

1.Тақырыбы: Халық денсаулығын нығайтудағы санитариялық-эпидемиологиялық қызмет жүйесінің заманауи міндеттері.

2.Мақсаты: халықтың денсаулығын нығайтудағы санитариялық-эпидемиологиялық қызмет жүйесінің рөлін зерделеу.

3.Тапсырмалар:

№1.Халықтың денсаулығын нығайтудағы санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің функцияларын сипаттаңыз.

№2.Қоғамдық денсаулық сақтау жүйесін, мәселелерді және оларды ЖЕА алдын алудағы шешу жолдарын айтыңыз.

№3.Жұқпалы емес ауруларға (ЖЕА) қарсы профилактикалық шараларға салыстырмалы баға беріңіз.

4.Орындау/бағалау түрі Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі – 4-күн.

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. ҚР-дағы аурулардың алдын алу саласындағы қоғамдық денсаулық сақтау жүйесі, проблемалар және оларды шешу жолдары туралы айтып беріңіз.

2.Жұқпалы емес ауруларға қарсы профилактикалық шаралардың салыстырмалы сипаттамасын беріңіз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	59-11-2024 19 беттің 6беті

3.Халық арасында жұқпалы емес аурулардың алдын алуға бағытталған бағдарламалар туралы айтып беріңіз.

№5

1.Тақырыбы: ДДҰ-ның денсаулықты нығайтатын «салауатты жұмыс/ орындар/өндіріс» жобалары.

2. Мақсаты: ДДҰ-ның жұмыс орындарын сауықтыру жөніндегі ұсынысын зерделеу.

3.Тапсырмалар:

№1.ҚР-дағы өнеркәсіп қызметкерлерінің денсаулығын жақсарту үшін жобаны әзірлеуді сипаттаңыз.

№2.ДДҰ-ның жұмыс орындарын жақсарту бойынша ұсыныстарын сипаттаңыз.

№3.Қызметкерлердің денсаулығын нығайту және қорғау бойынша алдын алу шараларын ұсыныңыз.

№4. Медициналық бағыттағы «салауатты жұмыс/ өндіріс» орындарына сауықтыру жоспарын жасаңыз.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі-5-күн.

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. "Салауатты жұмыс/ өндіріс орындары"ұғымына анықтама беріңіз.

2.ДДҰ жобасын түсіндіріңіз денсаулықты нығайтуға көмектесетін салауатты жұмыс/ өндіріс орындары.

3.Қазақстанның денсаулықты нығайтуға ықпал ететін «салауатты жұмыс/ өндіріс» орындары жобасын түсіндіріңіз.

4. Өндірістік жұмыс орындарын сауықтырудың тиімділігін сипаттаңыз.

№6

1. Тақырыбы: Профилактикалық медицинаны ұйымдастырудың құралдары мен формалары. Жазғы сауықтыру лагерьлері, санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. Балалардың ағзасын нығайту әдістері. **1-Аралық бақылау**

2. Мақсаты:- балалар ағзасын нығайтудың заманауи әдістері мен құралдарын, сондай-ақ сауықтыру лагерлеріне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды зерделеу;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		59-11-2024 19 беттің 7беті

-дәрістер, практикалық сабақтар және ОБӨЖ 1-6 тақырыптары бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.

3. Тапсырмалар:

№1. Медициналық профилактиканың түрлерін зерттеңіз: бастапқы, екінші, үшінші.

№2. Қазақстанда медициналық профилактиканы ұйымдастыру жолдарын сипаттаңыз.

№3. Бала ағзасын нығайтудың әдістері мен түрлерін салыстырыңыз.

№4. Дәрістердің, практикалық сабақтардың және БӨЖ 1-ден 6-ға дейінгі тақырыптарын қайталаңыз.

4. Орындау/бағалау түрі: презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Тест тапсырмаларын шешу. Бағалау түрі ауызша/жазбаша, тесттік бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі- 6-күн.

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. Медициналық профилактиканың анықтамасын, мақсаттарын, міндеттерін, тиімділік критерийлерін айтыңыз.

2. Медициналық профилактиканың заманауи әдістерін келтіріңіз.

3. Бала ағзасын нығайтудың әдістері мен формаларын түсіндіріңіз.

4. Бала денесін нығайтудың әдістері мен формаларының тиімділігі туралы түсіндіріңіз.

5. Жазғы сауықтыру лагерьлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды тізімдеңіз.

№7

1. Тақырыбы: Репродуктивті және психикалық денсаулықты қорғауға бағытталған заманауи ұсыныстар.

2. Мақсаты: репродуктивті және психикалық денсаулықты қорғауға бағытталған заманауи ұсыныстарды зерделеу.

3. Тапсырмалар:

№1. Жыныстық жолмен берілетін инфекцияларды эпидемиологиялық қадағалау жүйесі туралы айтыңыз.

№2. Жыныстық жолмен берілетін инфекцияларды біріктірілген бақылауды түсіндіріңіз.

№3. Қазіргі адамның психикалық денсаулығын сипаттаңыз.

№4. Қазіргі адамның психикалық денсаулығын жақсарту шараларын ұсыныңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	South KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өздік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	59-11-2024 19 беттің 8беті

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау, - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі – 7-күн.

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

- 1.Репродуктивті денсаулықты сақтауға бағытталған ДДҰ ұсыныстарын атаңыз.
- 2.ДДҰ-ның психикалық денсаулықты қорғауға бағытталған ұсыныстарын айтыңыз.
- 3.Жыныстық жолмен берілетін инфекцияларға эпидемиологиялық бақылау қалай жүргізілетінін түсіндіріңіз.
- 4.Халық арасында жыныстық жолмен берілетін инфекцияларды азайту шараларын ұсыныңыз.

№8

1.Тақырыбы: Денсаулықты қорғау жобалары, оның ішінде қоршаған орта және еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

2.Мақсаты: қоршаған ортаны және өндірістік ортаны сауықтыруға бағытталған іс-шараларды зерделеу.

3. Тапсырмалар:

№1.Қоршаған ортаның ластануына байланысты халықтың денсаулығын қорғау жобаларын талдаңыз.

№2.Қоршаған орта мен еңбек қауіпсіздігіне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сипаттаңыз.

№3.Халықаралық ұсыныстарды қолдана отырып, қоршаған орта мен өндіріс қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша ұсыныстар беріңіз.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі : 8- күн

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

- 1.Сыртқы факторлардың халықтың денсаулығына әсерін түсіндіріңіз.
- 2.Салауатты өмір салтын насихаттайтын ортаның қалыптасуына салыстырмалы баға беріңіз.
- 3.Тәуекел факторларының таралуын төмендететін жаңа мінез-құлық көзқарастарының қалыптасуын сипаттаңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SKMA —1979— SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	59-11-2024 19 беттің 9беті

№9

1. Тақырыбы: Ауруларды, қауіп факторларын анықтау және оларды түзету технологиялары.

2. Мақсаты: ауруларды анықтау технологиясының әдістері мен критерийлерін зерттеу.

3. Тапсырмалар:

№1. Қоршаған ортаның ластануына байланысты халықтың денсаулығын бағалау үшін қауіп факторларын және оларды түзетуді талдаңыз.

№2. Қоршаған ортаның ластануына байланысты халықтың денсаулығын бағалау критерийлерін сипаттаңыз.

№3. Ауруларды анықтау үшін заманауи технологияларды салыстырыңыз

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі : 9- күн

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. Халықтың денсаулығын зерттеу әдістемесін түсіндіріңіз.

2. Созылмалы жұқпалы емес аурулардың ықтималдығын анықтау жолдарын айтыңыз.

3. Ауруларды, қауіп факторларын анықтау технологиясының практикалық маңыздылығын түсіндіріңіз.

4. Скринингтік сынақтарды, тәуекел топтарын динамикалық бақылауды айтыңыз.

5. Аурулар мен асқынулардың даму қаупін төмендету түрлерін атаңыз.

№ 10

1.Тақырыбы: Профилактикалық медицина қызметкерлерінің құқықтары, міндеттері және функциялары.

2.Мақсаты: профилактикалық медицина қызметкерлерінің жұмыс тиімділігін бағалау.

3. Тапсырмалар:

№1. Санитариялық-эпидемиологиялық қызмет мамандарының құқықтары мен міндеттерін түсіндіріңіз.

№2. Профилактикалық медицина қызметкерлерінің функцияларын бағалаңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	59-11-2024 19 беттің 10беті

№3. Санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылық саласындағы мамандардың кәсіби қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілерді талдаңыз.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі: 10 - күн

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. Аурулардың алдын алу саласындағы емхана қызметкерлерінің функционалдық міндеттері мен құқықтары туралы айтып беріңіз.

2. Аурулардың алдын алу саласындағы санитарлық-эпидемиологиялық қызмет қызметкерлерінің функционалдық міндеттері мен құқықтарын түсіндіріңіз.

3. Аурулардың алдын алу саласындағы СӨСҚ орталықтарының функционалдық міндеттері мен құқықтарын түсіндіріңіз.

4. Медициналық және фармацевтикалық қызметкерлердің мәртебесін сипаттаңыз.

№11

1.Тақырыбы: Жастар арасында токсикоманияның алдын алу.

2.Мақсаты: жастар арасында токсикоманияның таралу мәселесін зерделеу.

3.Тапсырмалар:

№1. ДДҰ-ның токсикоманияның алдын алу жөніндегі нормативтік базасы мен ұсыныстарын зерттеңіз.

№2. Токсикомания мәселесінің қазіргі жағдайына талдау жасаңыз.

№3. Қазақстан жастары арасында жас топтары бойынша уытқұмарлықтың таралуына салыстырмалы сипаттама беріңіз.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі : 11- күн

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8. Бақылау – Сұрақтар:

1. Айтыңызшы, жастар арасындағы токсикоманияның қазіргі аспектілері: тенденциялар мен салдарлар.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11-2024 19 беттің 11беті
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	

2.Токсикоманияның себептерін, механизмін, белгілерін, лечение, алдын-алуды түсіндіріңіз.

3.Заттарға тәуелділіктің алдын-алу шараларын ұсыныңыз.

4.ҚР "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Кодексінің қай бөлімінде психоактивті заттар туралы ақпарат берілгенін айтып беріңіз.

№12

1. Тақырыбы: Халықты медициналық-гигиеналық оқыту және тәрбиелеу. Халықтың қоғамдық денсаулық мәселесі бойынша сауаттылығын қадағалау және талдау. 2 - Аралық бақылау.

2. Мақсаты: ҚР-да медициналық-гигиеналық оқыту мен халықты тәрбиелеудің жай-күйін зерделеу.

- халықтың денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу аясында сауаттылығын зерделеу.

- дәріс, тәжірибелік сабақтар мен БӨЖ өткен 7-12 тақырыптардың материалдардан білімдері мен дағдыларын бағалау.

3.Тапсырмалар:

№1. "Халықтың декреттелген тобындағы адамдарды гигиеналық оқыту ережелерін бекіту туралы" бұйрықпен танысыңыз. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 16 қарашадағы № ҚР ДСМ-195/2020 бұйрығы.

№2. Медициналық-гигиеналық оқыту мен халықты тәрбиелеу жағдайын басқа елдермен салыстырыңыз.

№3.

№4. Дәріс, тәжірибелік сабақтар мен БӨЖ өткен 7-12 тақырыптардың материалдарын қайталаңыз.

4. Орындау/бағалау түрі: Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Ғылыми мақаланы талдау. Тест тапсырмаларын шешу. Бағалау түрі ауызша/жазбаша бақылау - тексеру парағы. №2 қосымшаны қараңыз.

5. БӨЖ орындау критерийлері: №1 қосымшаны қараңыз.

6. Тапсыру мерзімі : 12- күн

7. Әдебиет: №3 қосымшаны қараңыз.

8.Бақылау – Сұрақтар:

1.Халықты медициналық-гигиеналық оқыту мен тәрбиелеудің заманауи әдістері мен құралдары туралы айтып беріңізші.

2.Декреттелген популяциялардың оқу бағдарламаларын түсіндіріңіз.

3.Халықты медициналық-гигиеналық оқыту және тәрбиелеу жөніндегі нормативтік құжаттарды айтыңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11-2024 19 беттің 12беті
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		

4. Гигиеналық оқыту мен халықты тәрбиелеу тәртібін түсіндіріңіз.
5. ДДҰ-ның гигиеналық оқыту және халықты тәрбиелеу жөніндегі ұсыныстарын түсіндіріңіз.
6. Халық денсаулығын сақтау мақсатында жүргізілетін профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау әдістерін айтыңыз.
7. Салауатты өмір салтын ұстанатын маманның жүргізілетін денсаулық сақтаудың алдын алу шараларының тиімділігін бағалаудағы рөлін түсіндіріңіз.
8. Халық денсаулығын қорғау бойынша алдын алу шараларының тиімділігін анықтауға арналған халықаралық ұсыныстарды айтып беріңіз.
9. Жеке және қоғамдық денсаулықты нығайту және мәселелері бойынша халықтың сауаттылығын мониторингілеу және талдау.
10. Қазақстан Республикасында 2023 - 2025 жылдарға арналған салауатты өмір салтын насихаттауды күшейту және халықтың денсаулық сақтау мәселелері бойынша сауаттылығын арттыру мәселелері.
11. Халықтың денсаулық сақтау мәселелері бойынша сауаттылығын арттырудағы инновациялық коммуникациялық технологияның рөлі.
12. Жалпы жұқпалы емес аурулардың алдын алу саласындағы халықтың денсаулық сақтау сауаттылығын арттыру бойынша ұсыныстар.
13. Аурудың алдын алу саласындағы денсаулық сақтау сауаттылығының деңгейіне әсер ететін факторлар.
14. Халықтың декреттелген тобының тұлғаларын гигиеналық оқыту ережелері. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 16 қарашадағы No ҚР ДСМ-195/2020 бұйрығы.
15. Халықтың декреттелген тобының тұлғаларына гигиеналық оқытуды жүргізу тәртібі.

Қосымша №1.

БӨЖ орындау критерийлері::

1. Презентация дайындау: Стыль: - безендірудің бір тұтас стилі, презентациядан көңіл аударатын стиль болмау керек және қосымша ақпарат мәтін мен суреттен көп болмау керек; **Фон:** - салқын тон таңдалу керек (жасыл, қара көк); **Түсті қолдану:** бір слайдта үштен артық түс қолданылмау қажет; **Мазмұны:** қысқа сөз бен сөйлем қолдану, тарау аттары аудиторияның көңілін аудартатындай болуы керек; **Бетте орналасу тәртібі:** ақпарат көлденеңінен орналасу керек, негізгі ақпарат экранның ортасында орналасуы керек, атаулар суреттердің астында

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өздік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		59-11-2024 19 беттің 13беті

орналасуы керек; *Шрифттер*: тараудың атаулары үшін – 24 кем емес; ақпараттар үшін – 18 кем емес, Ақпаратты бөлу үшін қалың шрифт, курсив қолданылады; *Бөлу әдістері*: рамкалар, шекаралар қолданылады: әртүрлі түсті шрифттер, белгі, сурет, диаграмма, сызбалар қолданылады; *Ақпарат көлемі*: бір слайдты көп ақпаратпен толтырудың қажеті жоқ; *Слайд түрлері*: әртүрлі слайд жасау үшін мәтін, кесте, диаграммалар қолдану қажет. Бір тақырыпқа 25 слайд дайындау керек.

2. *Тест тапсырмаларын құрастыру*: Тест тапсырмалары тақырыбы бойынша 20-дан кем болмауы керек. Белгіленген уақытта тапсырылады. Мазмұнды тест. Тест тапсырмалары нақты, дәлелді, берілген тақырыбы бойынша құрастырылады. Жауаптар адекватты және бірыңғай. Жауап алгоритмі бар. Дұрыс жауап берілген. Тест тапсырмалары сұрақ түрінде құрастырылмайды. Қолданылған әдебиеттер тізімін көрсету қажет. *Формат*: A4 Times New Roman, шрифт 14, шеті, жоғары, төмен, оң жағы- 2 см, сол жағы - 3 см;

3. *Жағдайлық есептерді құрастыру*: *Талаптар*: адекватты, мәтіннің қарапайымдылығы, тапсырманың түсіктілігі. Қойылған сұрақтар (3-4) нақты әрі тақырыпқа сай болуы шарт. Жағдайды сипаттау, берілген сандар мен фактілер түсінікті, нақты болуы керек. Құрастырылатын жағдайлық есептің саны 5-тен кем емес. *Формат*: A4 Times New Roman, шрифт 14, шеті, жоғары, төмен, оң жағы- 2 см, сол жағы - 3 см;

*Ескерту**-БӨЖ орындауда қолданылатын әдебиет көздерінің ұсынылатын саны 5-7 кем емес, 5-жылдан артпауы қажет.

Қосымша №2.

Бағалау критерийлері:

Жағдайлық есептерді құрастыру

№	Бағалау критерийлері	Өте жақсы (90-100%)	Жақсы (70-89%)	Қанағаттанарлық (50-69%)	Қанағаттанарлықсыз (25-49%)
1	А 4, қаріп Times New Roman, шрифт өлшемі 14, есептер саны 5, тапсырмалар саны 4 кем емес.	18-20	14-17,8	10-1,8	0-9,8

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11-2024
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		19 беттің 14беті

2	Есептер берілген тақырыпқа сай, жағдай мен фактілер, қойылған сұрақтар жалпыға түсінікті.	18-20	14-17,8	10-13,8	0-9,8
3	Кәсіби терминологиясы бар, тақырыпқа сай нормативтік-құқықтық құжаттар мен СанЕ қолданылған.	18-20	14-17,8	10-13,8	0-9,8
4	Әдебиеттер саны 5-6 кем емес, соңғы 5 жылды қамтиды. Есептердің жауаптары бар, дұрыс құрастырылған.	18-20	14-17,8	10-13,8	0-9,8
5	Ғылыми терминологияны қолдана отырып, нақты, сауатты, дәлелді түрде есеп бере білу.	18-20	14-17,8	10-13,8	0-9,8

Бақылау түрі	Баға	Бағалау критерийлері:
Тест тапсырмаларын құрастыру	Өте жақсы А (95-100%)	Тест тапсырмаларында 20 сұрақ бар. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Тест тапсырмалары лексикалық сауатты құрастырылған. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты тұжырымдалған. Тесттің мазмұны тек бір толық ойға ие және дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген. Нормативтік құжаттарды, сондай-ақ осы тақырып бойынша жаңа ғылыми-статистикалық материалдарды

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		59-11-2024 19 беттің 15беті

		пайдалану.
	А- (90-94%)	Тест тапсырмаларында 20 сұрақ бар. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Тест тапсырмалары лексикалық сауатты құрастырылған. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты тұжырымдалған. Тесттің мазмұны тек бір толық ойға ие және дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген.
	Жақсы В+ (85-89%)	Тест тапсырмаларында 20 сұрақ бар. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты тұжырымдалған. дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген. Сұрақтарды құрастыруда "кейде", "әрқашан", "ешқашан", "жиі" сөздері қолданылады.
	В (80-84%);	Тест тапсырмалары кемінде 20 сұрақтан тұрады. Жауаптың 5 нұсқасы бар. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты тұжырымдалған. Жауаптардың бірдей және барабар нұсқалары. Жауаптар алгоритмі бар және дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген. Құрастыру кезінде орфографиялық қателіктер жіберілді.
	В- (75-79%)	Тест тапсырмалары кемінде 18 сұрақтан тұрады және белгіленген мерзімде тапсырылған. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты тұжырымдалған. Құрастыру кезінде орфографиялық қателіктер жіберілді. Дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген. Тапсырмада жауаптың тек 4 нұсқасы бар.
	С+ (70-74%)	Тест тапсырмалары 16 кем емес сұрақтан тұрады және белгіленген мерзімде тапсырылған. Мәтіннің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11-2024
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	19 беттің 16беті

	тұжырымдалған. Құрастыру кезінде орфографиялық қателіктер жіберілді. Дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген. Тапсырмада жауаптың тек 4 нұсқасы бар.
Қанағаттанарлық C (65-69%)	Тест тапсырмаларында 15 сұрақ болады. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары бар, анық емес, дұрыс емес, нақты емес. Тапсырмада жауаптың тек 4 нұсқасы бар.
C- (60-64%);	Тест тапсырмаларында 14 сұрақ болады. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары бар, анық емес, дұрыс емес, нақты емес. Тапсырмада жауаптың тек 3 нұсқасы бар. Тапсырманың жауаптарында "барлық жауаптар дұрыс/барлық жауаптар дұрыс емес" және "жоғарыда айтылғандардың бәрі/төменде айтылғандардың бәрі" бар.
D+ (55-59%);	Тест тапсырмаларында 12 сұрақ болады. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары бар, анық емес, дұрыс емес, нақты емес. Тапсырмада жауаптың тек 3 нұсқасы бар. Тапсырма сұрақ түрінде жасалады. Кейбір тапсырмалар тақырыпқа сәйкес келмейді.
D (50-54%)	Тест тапсырмаларында 10 сұрақ бар. Тесттер уақтылы тапсырылмаған. Мәтіннің негізі мағынасыз. Тест тапсырмалары бар, анық емес, нақты емес. Барлық дұрыс жауаптар дұрыс белгіленбеген.
Қанағаттанарлықсыз FX (25-49%)	Тест тапсырмаларында 10-нан кем сұрақ бар. Мәтіннің мазмұны жоқ, сұрақтың тұжырымы анық емес. Жауаптарда бір тұтастық және жауап алгоритмі жоқ. Уақтылы тапсырылмаған.
F (0-24%)	Тесттер құрастырылмаған.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11-2024
Білім алушылардың өздік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		19 беттің 17беті

Бақылау түрі	Баға	Бағалау критерийлері:
Презентацияны қорғау	Өте жақсы A (95-100%) A- (90-94%)	Егер де білім алушы презентация кезінде ешқандай қателік пән дәлсіздік жібермесе. Тақырып бойынша теорияларды, концепция мен бағыттарды білсе және оларға баға бере білсе, ғылыми жетістіктерді келтіргенде. Мазмұны мен безендірілуі презентацияға қойылатын талапқа сай болғанда. Тақырып бойынша дайындалған слайдтар саны 25 болғанда.
	Жақсы B+ (85-89%); B (80-84%); B- (75-79%) C+ (70-74%)	Егер де білім алушы презентация кезінде айтарлықтай емес қателік пен айтарлықтай емес дәлсіздік жіберсе немесе қағидалық қателік жіберіп, оны студент өзі түзесе, материалды оқытушының көмегімен жүйелей білгенде. Мазмұны мен безендірілуінде презентацияға қойылатын талаптан сәл ғана ауытқу болғанда. Тақырып бойынша дайындалған слайдтар саны 20 болғанда.
	Қанағаттанарлық C (65-69%) C- (60-64%)	Егер де білім алушы презентация кезінде айтарлықтай дәлсіздік жібергенде немесе қағидалық қателік жіберіп, оқытушы айтқан негізгі әдебиттермен ғана шектелгенде, материалды жүйелей алмағанда. Мазмұны мен безендірілуінде презентацияға қойылатын талаптан айтарлықтай ауытқушылық болғанда. Презентацияның мазмұны тақырыпқа сай келмегенде. Дайындалған слайдтар саны 15-тен кем болғанда.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11-2024
Білім алушылардың өздік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	19 беттің 18беті

D+ (50-54%) D (50-54%)	Егер де білім алушы презентация кезінде қағидалық қателік жіберсе, ғылыми терминологияны қолдана алмағанда, логикалық қатемен баяндағанда. Мазмұны мен безендірілуінде презентацияға қойылатын талаптан айтарлықтай ауытқушылық болғанда. Презентацияның мазмұны тақырыпқа сай келмегенде. Тақырып бойынша слайдтар саны 10 болғанда.
Қанағаттанарлық сыз FX (25-49%) F(0-24%)	Презентацияның мазмұны таңдалған тақырыпқа сай емес. Мазмұны мен безендірілуінде талаптан айтарлықтай қате болғанда. Дайындалған слайдтар саны 10-нан кем болғанда. Презентацияны дайындалмағанда.

Ғылыми мақаланы талдау (RBL элементі - research-based learning)

№	Бағасы	Бағалау критерийлері
1	Өте жақсы A (95 – 100%) A - (90 – 94%)	Ғылыми әдебиеттерді шолу көздерінің мәліметтер базасын таңдады. Мақсаттар мен міндеттерді анықтады. Іздеуді жоспарлау және талдау әдістерін көрсетті. Ғылыми мақалаларға талдау жүргізді. Талдайтын тақырыптың негізгі мәселелері мен сұрақтары бойынша зерттеу нәтижелерін көрсетеді. Тақырып бойынша қорытынды жасады. 3 ғылыми мақалаларды талдады. Осы мәселені шешу үшін ұсыныс берді. Соңғы 5 жылдағы кем дегенде 5-7 әдебиетті пайдаланды.
2	Жақсы B + (85-89%) B (80 – 84%) B- (75 - 79%) C+ (70-74%)	Ғылыми әдебиеттерді шолу көздерінің мәліметтер базасын таңдады. Мақсат пен міндеттерді анықтады. Іздеу және талдау әдістерін жоспарлады. Талданатын тақырыптың негізгі мәселелері мен

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11-2024
Білім алушылардың өзідік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		19 беттің 19беті

		сұрақтары бойынша зерттеу нәтижелерін көрсетті. Тақырып бойынша жасалған тұжырымдар қойылған міндеттерге сәйкес келеді. Тақырып бойынша қорытынды жасады. 3 кем емес ғылыми мақаланы талдады. Бұл мәселені шешу үшін ұсыныстар берді. Соңғы 10 жылдағы 5 әдебиетті пайдаланды.
3	Қанағаттанарлық C (65-69%) C - (60-64%) D+ (55 – 59%) D (50 – 54%)	Қойылған мақсат пен міндеттер зерттелетін тақырыпты толық ашпайды. Талдау әдістемесі анықталмаған. Жүргізілген талдауда зерттелетін тақырыптың негізгі сұрақтары мен мәселелері бойынша зерттеу нәтижелері көрсетілмейді. Тұжырымдар бар. Бұл мәселені шешуге арналған ұсыныстар тақырыпқа сәйкес келмейді. Тақырып бойынша қорытынды жасады. 2 ғылыми мақаланы талдады. Соңғы 10-15 жылдағы кем дегенде 4 әдебиет дереккөзі қолданылды.
4	Қанағаттанарлық сыз FX (25 – 49%) F (0-24%)	1 ғылыми мақаланы талдау. Талдау зерттелетін тақырыптың негізгі мәселелері мен сұрақтары бойынша зерттеу нәтижелерін көрсетпейді. Тақырып бойынша осы мәселені шешуге арналған тұжырымдар мен ұсыныстар жоқ. Соңғы 15-20 жылдағы әдебиеттер, кем дегенде 3 дереккөзде пайдаланылды. Ғылыми мақалаларға талдау жүргізілмеді.

Қосымша №3.

Электронная библиотека ЮКМА	https://e-lib.skma.edu.kz/genres
Республиканская межвузовская электронная библиотека (РМЭБ)	http://rmebrk.kz/
Цифровая библиотека «Aknurpress»	https://www.aknurpress.kz/
Электронная библиотека «Эпиграф»	http://www.elib.kz/

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11-2024
Білім алушылардың өздік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»	19 беттің 20беті

Эпиграф - портал мультимедийных учебников	https://mbook.kz/ru/index/
ЭБС IPR SMART	https://www.iprbookshop.ru/auth
Информационно-правовая система «Заң»	https://zan.kz/ru
Cochrane Library	https://www.cochranelibrary.com/

Электронды басылымдар:

1. Жалпы гигиена [[Электронный ресурс](#)] : оқулық / А. М. Большаков ; қаз. тіл. ауд. М. Б. Жандаулетова. - 3-бас. , қайта өңд. және толық. - Электрон. текстовые дан. (46.8Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 400бет с.
2. Будиловский Г. Н. Профилактика инфекционных болезней (медико-экологические аспекты) : учебное пособие / Г. Н. Будиловский. — Калининград : Балтийский федеральный университет им. Иммануила Канта, 2007. — 52 с - URL: <https://www.iprbookshop.ru/23914>
- 3 Лещенко М. В. Вакцинопрофилактика инфекционных болезней у детей и подростков : учебное пособие / М. В. Лещенко, Э. В. Айриян. — Москва : Московский педагогический государственный университет, 2018. — 40 с. -URL: <https://www.iprbookshop.ru/97714>
- 4.Имангазинов С.Б. ВИЧ/СПИД. Эпиднадзор и профилактика. 2-е изд., исправл. И доп./С.Б. Имангазинов. - Алматы: Эверо, 2020. - 232 с.https://www.elib.kz/ru/search/read_book/570/
- 5.Боев В. М. Государственный санитарно-эпидемиологический надзор в области охраны атмосферного воздуха и здоровья населения : учебное пособие / В. М. Боев, В. В. Быстрых. — Оренбург : Оренбургская государственная медицинская академия, 2009. — 208 с. - URL: <https://www.iprbookshop.ru/38465>

Әдебиет

Негізгі:

1. Алиментарлық аурулардың профилактикасы: оқу құралы / [және т.б.]. - Алматы : Эпиграф, 2022. - 156 бет Щеткина, Е. А.Социально-значимые заболевания : учебное пособие / Е. А. Щеткина . - Караганда : АҚНҰР, 2020. - 340 с.
2. Алшинбаева Г. У. Инфекционные болезни с основами эпидемиологии : учебник / Г. У. Алшинбаева. - 2-е изд., испр. и доп. Астана : [б. и.], 2012- 340 с.
3. Владимиров В. В.Кожные и венерические болезни. Атлас : учеб. пособие / В. В. Владимиров. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 232 с.
4. Мамырбаев А.А. Репродуктивное здоровье в системе общественного здравоохранения: монография / б.м./: Хабар- сервис, 2022. – 172с.
- 5.Гусманова Л.К. Денсаулықты нығайту: оқу құралы. Қарағанды: «Medet Group».- 2020. -138б.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы Білім алушылардың өздік жұмысына арналған әдістемілік нұсқаулар «Денсаулықты нығайту және аурулардың алды алу-II»		59-11-2024 19 беттің 21беті

Қосымша:
1. Имангазинов С. Б. ВИЧ/СПИД. Эпиднадзор и профилактика : монография / С. Б. Имангазинов. - Алматы : New book, 2022. 2. Tell, Leonid. TO BE HEALTHY AND HAPPY - TO LIVE A LONG LIFE (THE CODE OF Health). Art to remain healthy, yong and beautifyl : учебное пособие / Leonid. Tell. - Almaty : Printing house "Evero", 2011. - 160 p. 3. Датқаева Г. М. Балалар мен жасөспірімдердегі семіздікті диагностикалау, емдеу және алдын алу ұсыныстары : оқу құралы / Г. М. Датқаева. - Шымкент : Әлем баспаханасы, 2024. - 144 б.